Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

Nevidljive rane rata – 4 –

Mario Strinavić · Friday, July 17th, 2020

Psihička dijagnoza postraumatskog stresnog poremećaja godinama je u javnosti podcijenjena, iako je riječ o ozbiljnom poremećaju koji zahvaća cijele obitelji te određuje i živote onih koji se u vrijeme Domovinskog rata još nisu ni rodili. Drugim riječima traume se i transgeneracijski prenose što potvrđuje i povijest u kojoj su narodi i nacije bile suočene s posljedicama rata na drugoj ili trećoj generaciji djece i njihovih potomaka. Uzimajući u obzir ove činjenice sa sigurnoću možemo reći da nas ovaj problem i dalje prati i da je prijenos trauma tema kojoj se mora dati puna pažnja i razumijevanje javnosti.

Kada govorimo o PTSP-u tada govorimo o psihičkom poremećaju, traumi koja ima negativne učinke na mentalno zdravlje hrvatskih branitelja i njihovih obitelji, i nerazumijevanje navedenog znači nerazumijevanje dalekosežnih posljedica i na cjelokupno društvo.

Cijeli život satkan je od paradoksa pa tako i kroz odnos traumatiziranog hrvatskog branitelja i njegove obitelji. S jedne strane obitelj je od presudne važnosti za oboljele od PTSP- a. Ona je njihov stup, podrška, mjesto gdje nalaze sigurnost, snagu i smisao, i ukoliko podrška izostane hrvatski branitelj gotovo da je osuđen na propast, a o kvalitetnom rješavanju posljedica Domovinskog rata teško je i govoriti. S druge strane zbog psiholoških poremećaja hrvatskog branitelja uvjetovanih, ne samo ratom već i kontinuiranom stigmom javnosti, obitelj je nerijetko izložena prijenosu traumatskih iskustava.

Kako bi predočili stanje koje se prenosi s traumatiziranig hrvatskog branitelja na obitelj treba se osvrnuti na obrasce traumatskih iskustava koja mogu varirati od potpunog izostanka verbalne komunikacije, odnosno šutnje preko djelomičnog do pretjeranog razotkrivanja podataka o traumatskom iskustvu što u konačnici dovodi i do verbalnog i fizičkog nasilja u obitelji.

Obiteljsko
nasilje još je učestalije kada oboljeli od PTSP imaju i značajke poremećaja lzbog ovisnosti o alkoholu, drogama, što znači da obiteljsko nasilje kao posljedica PTSP-a ima veći utjecaj na transgeneracijski prijenos traume od samog PTSP-a.



Supruge
i majke u obiteljima veterana s PTSP-om često i same razvijaju psihičke smetnje te postaju sve manje funkcionalne, depresivne, sklonije ovisnostima o alkoholu, drogama, lijekovima. Kao i kod samog oboljelog hrvatskog branitelja i kod njih se mogućnost obolijevanja od malignih bolesti povećava.

Ta
takozvanma sekundarna traumatitziranost utječe i na njihovu djecu koja češće obolijevaju od različitih
smetnji ponašanja i razvijaju depresivna raspoloženja koja bole jače od od mnogih
drugih tjelesnih bolesti.

Epidemiološka
i klinička istraživanja pokazala su da djeca veterana oboljelih od PTSP-a imaju oko dva puta veći rizik za razvoj psihopatoloških simptoma od djece veterana bez PTSP-a te da se klinički značajni psihički problemi javljaju u oko 30 posto djece. Zbog brojnih problema u funkcioniranju obitelji veterana oboljelih od PTSP-a među kojima je i gubitak strpljenja
koje kod napredovanja bolesti dolazi i u zonu užasa te i osmijeh vlastite djece ne može izazvati nikakvu radost.
djeca mogu početi doživljavati obiteljsku sredinu nesigurnom i nepredvidivom što kod njih rezultira različitim psihopatološkim simptomima.

Klinička
istraživanja su pokazala da je obiteljska disfunkcija značajan prediktor emocionalnih problema i pokušaja suicida kod djece hrvatskih veterana s PTSP-om adolescentne dobi. (*Psihijatrijskaka bolnica za djecu i mladež i Klinički bolnički centar Zagreb, Klinika za psihološku medicinu, Zagreb*).

Statistički
pokazatelji pa i kada nisu egzaktni i precizni uvijek su najbolji pokazatelj težine situacije pa tako ako postotke dovedmo u korelaciju s obitelji koja se suočava s psihičkim problemima hrvatskog branitelja oboljelog od PTSP-a tada bi trebali biti svjesniji težine situacije. Ovisno o vrsti
traume, kod blažih oblika PTSP-a, takozvanog civilnog PTSP-a izloženo je od 7 do 10 posto na razini Hrvatske, dok je kod ratnih trauma taj postotak veći. Najveći postotak bilježi se kod onih koji su bili izloženi koncentracijskim logorima i kreće se između 13 i 16 posto.

Napori
Ministarstva hrvatskih branitelja, stručnjaka koji na nacionalnoj, regionalnoj, županijskoj razini pružaju psihološku pomoć hrvatskim braniteljima i njihovim obiteljima nisu dovoljni, ukoliko se ne senzibilizira i javnost, ne samo o problemu s kojima se sučava oboljeli hrvatski branitelj i njegova obitelj već i o problemu koji ostavlja posljedice na funkcioniranje cjelokupnog društva.

Ako
činjeničnom transgeneracijskom prenosu traume pridodamo i

medicinska
istraživanja koja su pokazala kako i genetske promjene nastupaju kod osoba koje su izložene traumi i imaju posttraumatski stresni poremećaj, tada je i više nego razvidno koliko je važno upoznati javnost o potrebi prevencije oštećenja u smislu traženja pomoći i za članove obitelji i raditi na spriječavanju dubljih i težih posljedica psihotraume.

Autor: Mario Strinavić



This entry was posted on Friday, July 17th, 2020 at 9:02 am and is filed under Aktualno, Nekategorizirano You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.